

Informacja o wynikach kontroli

na temat: **Potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz uznanie za obywatela polskiego zrealizowanej w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie**

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2019*.

III. Termin kontroli

Od 23 września 2019 r. do 22 października 2019 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Prawdliwość i terminowość rozpoznawania spraw o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego.
- 2) Prawdliwość i terminowość rozpoznawania spraw o uznanie za obywatela polskiego.
- 3) Sprawowanie nadzoru nad rozpoznawaniem spraw o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz o uznanie za obywatela polskiego, w tym zapewnienie rozwiązań organizacyjnych gwarantujących należyłą realizację zadań.

V. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Działania Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie w zakresie realizacji zadań związanych z potwierdzeniem posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz uznaniem za obywatela polskiego ocenia się **pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Pozytywną ocenę uzasadniają: wnikliwe prowadzenie postępowań wyjaśniających i dokładanie należytej staranności przy gromadzeniu materiału dowodowego we wszystkich badanych sprawach. Przed wydaniem decyzji o uznaniu cudzoziemca za obywatela polskiego szczegółowo i rzetelnie badano spełnienie przesłanek ustawowych z uwzględnieniem wagi podejmowanych w tym zakresie rozstrzygnięć.

W Urzędzie zapewniono oddzielne pomieszczenia: przeznaczone do przyjmowania wniosków w sprawach o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz o uznanie za obywatela

¹ Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730.

polskiego, a także do przesłuchiwania stron i świadków w tych sprawach. Pomieszczenia były prawidłowo zabezpieczone.

Przestrzegano, co do zasady, wymogów związanych z prowadzeniem postępowań administracyjnych określonych na gruncie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*². Niemniej jednak, za **nieprawidłowe** uznano stwierdzone przypadki niedotrzymania terminów załatwiania spraw oraz niewypełnienia obowiązkowego obowiązku określonego w art. 79a Kpa, zgodnie z którym w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, organ administracji publicznej informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Ponadto, stwierdzono jednostkowe przypadki: niezawiadomienia strony o niedotrzymaniu terminu, wysłania decyzji po upływie terminu załatwienia sprawy, wydłużono czas wysyłki terminowo wydanych decyzji, doręczenia jednego rozstrzygnięcia przesyłką poleconą bez pokwitowania odbioru oraz jednego – przesyłką nierejestrowaną.

Pozytywnie oceniono obszar związany ze sprawowaniem nadzoru nad rozpoznawaniem spraw o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz o uznanie za obywatela polskiego, w tym zapewnieniem rozwiązań organizacyjnych gwarantujących należyłą realizację zadań. Pozytywną ocenę uzasadniają: podejmowane próby zapewnienia adekwatnej struktury etatowej w Oddziale Obywatelstwa i Nadzoru; określenie zakresu zadań delegowanych poszczególnym pracownikom; zapewnienie ciągłości realizacji zadań poprzez ustanowienie systemu zastępstw; wykorzystywanie płatowych i pozapłatowych narzędzi motywacyjnych. Pozytywnie oceniono również dobór profesjonalnej kadry realizującej zadania objęte zakresem kontroli, posiadającej wymagane doświadczenie oraz wiedzę. Niemniej jednak, wykazano przypadki niewystarczającego nadzoru nad terminową realizacją zadań związanych z wydawaniem rozstrzygnięć w sprawach o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz uznania za obywatela polskiego, co nie miało negatywnego wpływu na poziom wykonywanych zadań w Oddziale. Ponadto, za **uchybie** uznano nieodebranie od pracownika podpisu potwierdzającego, że zapoznał się i przyjął do wiadomości przydzielony mu *Zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności pracownika Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie*.

VI. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej sformułowano następujące zalecenia i wnioski pokontrolne:

- 1) podjęcie działań zmierzających do załatwiania spraw w wyznaczonych terminach, zgodnie z art. 35 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego* oraz zawiadamiania stron o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie z podaniem przyczyny zwłoki, wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia;
- 2) zagwarantowanie pełnej realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu poprzez umożliwienie stronie, zgodnie z dyspozycją art. 79a *Kodeksu postępowania administracyjnego*, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań wraz ze wskazaniem przesłanek zależnych od strony, które nie zostały spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony;

² Dz. U. z 2017 r. poz. 1257; t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096.

- 3) podjęcie działań zapewniających wysyłanie decyzji administracyjnych niezwłocznie po ich wydaniu oraz doręczanie rozstrzygnięć przesyłką rejestrowaną z pokwitowaniem odbioru;
- 4) wdrożenie skutecznych narzędzi nadzoru nad terminową realizacją zadań związanych z wydawaniem rozstrzygnięć w sprawach o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego oraz o uznanie za obywatela polskiego;
- 5) wprowadzenie rozwiązań gwarantujących, aby pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego potwierdzali własnoręcznym podpisem fakt zapoznania się i przyjęcia do wiadomości przydzielonego im *Zakresu czynności, uprawnień i odpowiedzialności*.